

Notat

TIL: NVE
FRA: Skagerak Kraft AS
KOPI
VÅR REF: Lars Ole Thunold
DERES REF:
DATO: 20.10.2013
ANSVARLIG:

POSTADRESSE
Skagerak Kraft AS
Postboks 80
3901 Porsgrunn

Storgt. 159
3915 PORSGRUNN

SENTRALBORD
35 93 50 00

TELEFAX
35 55 97 50

INTERNETT
www.skagerakenergi.no

E-POST
firmapost@skagerakenergi.no

ORG. NR.: 979 563 531 MVA

Sammenfatning og kommentarer til innkomne uttalelser

1. Bakgrunn

Konsesjonssøknad for Vinda kraftverk har vært ute til offentlig høring, med høringsfrist 19. september 2014. Det er innkommet totalt 25 høringsuttalelser, fordelt på statlige- og regionale myndigheter, interesseorganisasjoner, virksomheter og privatpersoner.

NVE har bedt Skagerak om å oppsummere og kommentere innkommende høringsuttalelser. I kap. 2 nedenfor uttalelsene sammenfattet og kommentert.

2. Innkomne høringsuttalelser med våre kommentarer

Fylkesmannen i Oppland (FM), høringsuttalelse datert 2. september 2014

Fylkesmannens konklusjon:

FM frarår at det gis konsesjon for Vinda kraftverk etter de omsøkte alternativene 1 og 2. FM anbefaler at det gis konsesjon til en utbygging for alternativ 3.

Botanikk – naturtype i nedre del av Vinda

Det er registrert to bekkekløfter og bergvegger med fossesprøytsone, begge gitt verdi viktig (B). Bergveggene i nedre del av Vinda er utilgjengelig, og i begrenset grad undersøkt. Disse kan etter FMs vurdering ha potensial for forekomster av truede lav- og mosearter, bl.a. råtevedbladmose.

Skageraks kommentarer:

Det er ikke registrert truede fuktighetskrevende plantearter langs den berørte delen av vassdraget.

Det knytter seg noe større usikkerhet til området rundt nedre del av Vinda, ved samløpet til Vala, men her vil restvassføringsbidraget og den økte vassføringen i Vala opprettholde det fuktige lokalklimaet som er der i dag.

I fagrapport for naturmiljø er tiltakets omfang for temaet naturtyper og vegetasjon i Vinda vurdert som lite negativt og tiltaket får liten negativ konsekvens for naturtyper og vegetasjon, både i anleggs- og driftsfasen.

Botanikk – naturtype Jærdalen hamnehage

Ved en utbygging av alternativ 1 vil deler av massedeponiet berøre en mindre del av Jærdalen hamnehage som er registrert som naturbeitemark med viktig verdi (B). Etter FMs vurdering vil den delen som berøres av et evt. massedeponi bli ødelagt som naturtypelokalitet.

Skageraks kommentar:

Det er ikke registrert truede planter innenfor Jærdalen hamnehage som blir berørt av massedeponiet. Konsekvenser av tiltaket for naturtyper, herunder Jærdalen hamnehage, er i fagrapport for naturmiljø vurdert til ubetydelig.

Ved utarbeidelse av detaljplaner for utbyggingen vil en søke å arrondere tippet slik at hamnehagen berøres i minst mulig grad. I miljøoppfølgingsplanen vil det stilles krav til anleggsgjennomføringen som ivaretar hamnehagen. Bl.a. skal grense for massedeponi mot Jærdalen hamnehage merkes tydelig i terrenget slik at det ikke blir tippet masser utover det området som er godkjent som massedeponi.

Fisk

FM stiller seg undrende til at en intakt fiskebestand i Søre Vindin og spesielt i Heggefjorden skal ha liten verdi. Dette er relativt store innsjøer i et stort vannsystem, som vanskelig kan sees å ha mindre verdi enn middels.

Den alvorligste virkningen av en utbygging er at abbor høyst sannsynlig vil spres til Heggefjorden, og etablere en betydelig bestand der. Dette vil etter FMs vurdering medføre en stor negativ påvirkning på fiskesamfunnet i Heggefjorden.

Skageraks kommentar:

Av fagrapporten for naturmiljø fremgår det at tiltaket ikke vil gi negativt omfang for fisk og ferskvannsbiologi i Søre Vindin og konsekvensen for fisk og ferskvannsbiologi er satt til ubetydelig.

Heggefjorden har bestand av ørret og ørekyte. Ørreten er ikke anadrom og tilhører ikke noen storørretstamme. Norconsult har derfor vurdert verdien som liten og omfanget av antatt redusert tilvekst av ørret pr. arealenhet i Heggefjorden vurderes i seg selv som liten negativt. Fare for spredning av abbor vurderes imidlertid som middels til stort negativt, og samlet sett vurderes konsekvensen av tiltaket som middels negativ for tema fisk og ferskvannsbiologi i Heggefjorden.

Dyreliv

Vinda er et velegnet habitat for fossekall og det er registrert flere hekkelokaliteter langs elva. Redusert vassføring som følge av en utbygging vil etter FMs vurdering gjøre elva mindre egnet for fossekall.

Som et resultat av større vannstandsvariasjoner i Søre Vindin etter en utbygging, vil hekkesuksessen for storlom og andefugl som hekker langs innsjøen forventes å bli redusert fordi reir blir oversvømt i rugeperioden.

FM forventer at området som berøres av utbyggingen vil bli mindre attraktiv for oter.

Skageraks kommentar:

Fagutrederne har vurdert at foreslåtte minstevassføring supplert med restfeltbidrag er tilstrekkelig til at fossekallen fortsatt kan hekke i Vinda, dog trolig med lavere tetthet enn før. Oter har i følge lokale grunneiere blitt observert i elva mellom Midtre og Søre Vindin. Det er ikke registrert otere i Vinda siden 40-tallet. Ingen nyere observasjoner eller registreringer tilsier at oteren fisker i Vinda. Vinda ville høyst sannsynlig inngå som en liten del av et oterrevir og en eventuell utbygging anses derfor ikke å hindre en eventuell reetablering av arten. Samlet konsekvensgrad for fugl og pattedyr i Vinda er av Norconsult vurdert til å være liten til middels negativ.

Det er planlagt å stabilisere vannstanden i Søre Vindin på kote 720,1 (normal driftvannstand) etter vårfloppen og holde den relativt stabil til høstfloppen i oktober. Omfanget for storlom er derfor vurdert å være ubetydelig til lite negativt. Samlet konsekvensgrad for fugl og pattedyr i Søre Vindin er av fagutrederne vurdert til å være liten negativ.

Landskap

Redusert vassføring i Vinda vil etter FMs vurdering medføre at landskapsinntrykket av elva og dens fosser og stryk vesentlig reduseres. Elva er imidlertid primært synlig for de som ferdes langs elva, og betyr lite for inntrykket av det store landskapsrommet.

Skageraks kommentar:

Redusert vassføring i Vinda er den største synlige konsekvensen av en utbygging. I flomperioder vil imidlertid elva fortsatt ha god vassføring og landskapsinntrykket av fosser og stryk vil i stor grad opprettholdes. Samlet konsekvensgrad for tema landskap er av fagutrederne vurdert til middels negativ.

Forurensning

Det gjøres oppmerksom på at søknad om utslippstillatelse for prosessvann fra eventuell tunneldriving må sendes FM i god tid før byggestart. Ut over det kan ikke FM se at tiltaket vil medføre forurensning eller endre forurensningssituasjonen i vassdraget i nevneverdig grad.

Skageraks kommentar:

Søknad om utslippstillatelse vil bli innsendt i god tid før eventuell byggestart.

Friluftsliv

Det er mye brukte turstier langs Vinda, særlig i de nedre deler. Sterk redusert vassføring vil etter FMs vurdering redusere opplevelsesverdien av elva for turgåere. Også fiskemuligheten i Vinda må forventes å bli forringet.

For Heggefjorden, som i dag er et relativt attraktivt og mye brukt vann, må det etter FMs vurdering forventes at en eventuell spredning av abbor vil forringe fisket betydelig.

Skageraks kommentar:

I fagrapport for friluftsliv er konsekvensgraden vurdert til middels negativ for det lokale friluftslivet og liten negativ for det regionale friluftslivet. Tiltaket vil ikke endre mulighetene for turgåing langs Vinda og fiske i Heggefjorden, men attraktiviteten vil reduseres ved jevnt over mindre vassføring i Vinda og som følge av at abbor eventuelt spres til Heggefjorden, noe som vil kunne påvirke kvaliteten på ørretbestanden.

Forholdet til naturmangfoldloven

Tilgjengelig kunnskap er etter FMs vurdering i stor grad tilstrekkelig og er benyttet i forhold til virkninger for naturmangfold, jf. naturmangfoldlovens §§ 8 og 9.

Men henvisning til naturmangfoldlovens § 10, som omhandler samlet belastning, viser FM til at Vindavassdraget er det største delfeltet i Begnavassdraget som ikke er utbygd, og en utbygging vil derfor ytterligere redusere forekomsten av uberørte vassdragsområder i Begnavassdraget. Den omsøkte utbyggingen ligger imidlertid nederst i Vindavassdraget, slik at vassdraget i hovedsak forblir uberørt av kraftutbygging.

I.h.t. naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 skal kostnadene ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver og det skal benyttes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. FM har konstatert at det er fremmet en rekke søknader om vannkraftutbygginger i fylket i senere tid hvor forholdet mellom lengden på vannvegen og årsproduksjon er vesentlig mindre gunstig enn ved et kraftverk nedenfor Vindefossen. Utredningen av alternativ 3 viser at deler av kraftproduksjonen kan løses med vesentlig mindre skadevirkning enn de omsøkte alternativene. FM mener at det ikke er tilstrekkelig dokumentert at ikke hele fallet kan nyttes med en alternativ utbygging hvor en unngår faren for å overføre abbor til Heggefjorden.

Skageraks kommentar:

Skagerak har vurdert en utbygging der vannet føres i tunnel ned til Volbufjorden som ligger nedstrøms vandringshinderet i Storefoss. En slik løsning ville gitt en produksjon på omkring 62 GWh og en utbyggingspris mellom 6 og 7 kr/kWh, noe som er for høyt i forhold til å få realisert prosjektet. Den store kostnadsøkningen i forhold til innvunnet produksjon skyldes først og fremst den lange vannvegen. For å oppnå tilstrekkelig fjelloverdekning ved forskjellige trykkløyer ville vannvegen blitt over 7 km lang.

Et redusert alternativ, der vannet føres i tunnel med utløp like nedstrøms Vindefossen, er også vurdert. Dette ville gitt en produksjon ca. 55 GWh og en utbyggingskostnad like i overkant av 6 kr/kWh.

Det er vurdert flere løsninger der vannet føres i rør tilbake i Vinda, hvorav det mest aktuelle alternativet har utløp ved Bryneøyne. Dette alternativet er konsekvensutredet og er beskrevet som alternativ 3 i konsesjonssøknaden. Med sine 28,4 GWh gir dette alternativet vesentlig mindre produksjon og høyere utbyggingskostnad i forhold til omsøkte alternativer.

Utbygger er enig med FM i at de samlede konsekvensene ved en utbygging av alternativ 3 er mindre enn en utbygging etter omsøkte alternativer. Vi vil imidlertid understreke at produksjonen er 22 GWh lavere og at miljøkonsekvensene pr innvunnen GWh er langt lavere ved disse alternativene enn ved alternativ 3. Differansen på ca. 22 GWh tilsvarer utbygging av mer enn to gjennomsnittlig store småkraftverk. Vi mener som Oppland fylkeskommune at Vinda kraftverk er et godt prosjekt med akseptable konsekvenser i forhold til mengden ny fornybar energi

Utbygger tilrår på denne bakgrunn en utbygging av alternativ 1 eller 2 i tråd med Samlet plan for vassdrag.

Forholdet til vannforskriftens § 12

FM mener at forutsetningene for en utbygging etter de omsøkte alternativene 1 og 2 ikke er til stede, mens en eventuell utbygging etter alternativ 3 vil være i tråd med vannforskriftens § 12. Den omsøkte kraftutbyggingen vil ha betydelig negativ virkning på den økologiske tilstanden i Vinda. Det vil være tvilsomt om vannforskriftens minimumsmål om god økologisk tilstand vil kunne opprettholdes i elva p.g.a. redusert vannføring.

Skageraks kommentar:

Forslag til regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016-2021 er nå ute på høring og offentlig ettersyn. Det eksisterer pr i dag ikke vedtatte miljømål for berørte vannforekomster utover vannforskriftens generelle miljømål om god økologisk tilstand.

Vannforskriftens § 12 åpner på visse vilkår opp for ny aktivitet eller nye inngrep, selv om dette skulle føres til at miljømålene ikke nås. Utnytting til vannkraft kan være et slikt tiltak.

I følge vann-netts samlede vurdering har vannforekomsten Vinda en antatt moderat økologisk tilstand. De største påvirkningsfaktorene er ørekyte og avrenning fra hytter. Avrenning fra hytter skjer oppstrøms inntaket og redusert vassføring i Vinda vil ikke ha noen påvirkning på dette. En redusert vassføring vil heller ikke endre påvirkningen fra ørekyte.

Prosjektet er grundig utredet i samsvar med konsekvensutredningsprogrammet fastsatt av NVE. For fagtema vannkvalitet og forurensning er den samlede konsekvensgraden vurdert til liten til middels negativ, i hovedsak begrunnet med Vinda reduserte resipientkapasitet for regenerat fra vassverket. Utbygger er innstilt på å gjennomføres nødvendige avbøtende tiltak for å redusere konsekvensgraden slik det fremgår av kapittel 5 i fagrapporten. Konsekvensgraden for begge utbyggingsalternativene vil da antageligvis reduseres til ubetydelig til liten negativ.

Landbrukshensyn

FM viser til at det er av nasjonal interesse å sikre produktive arealer, og da særlig dyrka jord.

Vannstandsendringer i Heggefjorden og Søre Vindin vil kunne påvirke jordbruksareal som ligger ned til vannene. FM anslår at mindre enn 8 daa vil bli oversvømt ved Heggefjorden og knappe 5 daa ved Søre Vindin.

Tiltaket medfører varig omdisponering av dyrka mark til massedeponi og til atkomstveg. FM mener at det i utgangspunktet ikke bør tillates massedeponi på dyrka mark, da det viser seg svært vanskelig å opprettholde kvalitet og produksjonsevne på arealer som tilbakeføres til dyrka mark over et massedeponi med tunnelmasser. Dersom massedeponi etableres på dyrka jord må det gjøres med utgangspunkt i en plan utarbeidet av personer

med jordbruksfaglig kompetanse. Videre må det lages et system som sikrer at planen følges ved anleggsgjennomføring. Planen må godkjennes av FM.

FM mener at arealbeslaget for atkomstvegen vil bli større enn det som er oppgitt. I tillegg til kjørebanebredde må en regne med areal til veggrøfter, fyllinger og skjæringer. Det vil bety minimum en tredobling av arealbeslaget.

Når det gjelder alternativ 2 forutsettes det at rørgata graves så dypt at vanlig jordbruksaktivitet kan skje uten noen restriksjoner verken for grøfting eller trykkbelastning.

Skageraks kommentarer:

Ved FMs utregning av oversvømt jordbruksareal ved Heggefjorden og Søre Vindin til henholdsvis 8 og 5 daa, kan det virke som det er differansen mellom dagens middelvannstand og maksimal vannstand etter utbygging som er lagt til grunn. Etter Skageraks vurdering vil det være riktig å benytte differansen i vannstand før og etter utbygging i perioden med størst differanse, d.v.s. i mai hvor middelvannstanden i Heggefjorden ligger ca. 0,2 til 0,25 meter høyere og i Søre Vindin ca. 0,25 meter høyere.

Skagerak vil benytte jordbruksfaglig kompetanse til å utarbeide planer for å opprettholde kvalitet og produksjonsevne på arealer som tilbakeføres til dyrka mark over massedeponiet. Deler av arealet som massedeponiet er planlagt i er brattlendt og vanskelig å høste med moderne slåttestyr. Massedeponiet muliggjør en bedre arrondering av området. Det vil bli lagt vekt på å ta vare på matjorda. Endelig størrelse på massedeponiet vil være avhengig av hvorvidt man kan få til en samfunnsnyttig bruk av massene, noe utbygger i utgangspunktet ønsker.

Skagerak er uenig med FM i at arealbeslaget for atkomstvegen blir større enn det som er oppgitt i søknaden. I alternativ 1 skal det bygges totalt 340 ny veg til påhugg og utløp, hvorav 200 meter skal bygges som landbruksveg klasse 3. Resterende 140 meter vil bli bygget med enklere standard. I søknaden er det avsatt totalt 3 daa, som trolig er noe høyere enn det faktiske behovet, selv medregnet areal til veggrøfter, skjæringer og fyllinger. I alternativ 2 skal det bygges ca. 730 meter ny veg. I søknaden er det avsatt 4 daa til dette formålet, noe som er mer enn tilstrekkelig.

En eventuell rør- og kabeltrasé skal legges slik at det ikke vil medføre begrensninger på vanlige skog- og jordbruksaktiviteter.

Oppland fylkeskommune, høringsuttalelse datert 9. september 2014

Konklusjon:

Fylkeskommunen mener i utgangspunktet at Vinda kraftverk er et godt prosjekt med akseptable konsekvenser i forhold til mengden ny fornybar energi, men reiser merknader knyttet til kulturminner, miljøovervåkning av kulturminner og konsekvensene knyttet til overføring av abbor fra Vinda til Heggefjorden. Det reises formelt innsigelse mot begge alternativene inntil undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 er oppfylt, og tiltakets forhold til kulturminner er avklart.

Kulturminner

Fagutredningen om kulturminner gjør godt rede for kjente kulturminner, men omtaler i liten grad potensialet for å finne automatisk fredete kulturminner som ikke tidligere er registrert.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at NVEs veileder om hensynet til kulturminner og kulturmiljø ved energi og vassdragsanlegg ikke er utarbeidet i samråd med, eller godkjent av kulturminnemyndighetene. Fylkeskommunen mener derfor at den ikke er korrekt når det gjelder hvordan automatisk fredete kulturminner skal forvaltes etter kulturminneloven i slike saker.

Når det gjelder alternativ 1 er store deler av overflater registrering og prøvestikking gjennomført. De nødvendige undersøkelsene i dyrka mark vil bli gjennomført høsten 2014.

For alternativ 2 vil ikke undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 bli oppfylt for det tiltakene som avviker fra alternativ 1 før Skagerak Kraft AS har akseptert budsjettet. Fylkeskommunen vil understreke viktigheten av at forholdet til eventuelle automatiske fredete kulturminner blir avklart før konsesjon vedtas, og viser i den anledning til Riksantikvarens brev av 16.01.2011 om "Kulturminneforvaltningens behandling av konsesjonssaker etter energi- og vassdragslovgivningen – uttalelser, innsigelse og klage".

Fylkeskommunen har på bakgrunn av opplysninger som fremgår av konsesjonssøknaden valgt ikke å kreve arkeologiske undersøkelser langs Søre Vindin eller elva Vala. Dersom berørte vann og elver som følge av reguleringen likevel skulle vise seg å få endret vassføring ut over det som fremgår av konsesjonssøknaden, og som kan ha konsekvens for eventuelle kulturminner langs vassdragene, vil fylkeskommunen kreve at det blir gjennomført arkeologiske undersøkelser av de berørte områdene. Det bør derfor settes vilkår om miljøovervåkning av de berørte vassdragene.

Skageraks kommentarer:

Skagerak er opptatt av at hensynet til kulturminner ivaretas og vil påse at alle kravene i kulturminneloven er ivaretatt før eventuell igangsetting av tiltaket. Vi stiller oss imidlertid undrende til omfanget av påkrevde undersøkelser og mener at disse bør begrenses til det som har beslutningsrelevans i forhold til konsesjonsspørsmålet. Utbyggingen omfatter flere ulike alternativer med store arealer og det virker urimelig med en detaljert registrering med bl.a. sjaktning i dyrka mark for begge alternativene før en eventuell positiv innstilling fra NVE foreligger. Vi mener at omfanget av registreringene i forbindelse med høringen, burde vært begrenset til en undersøkelse med overflater registrering og en vurdering av potensialet for å finne fornminner som ikke tidligere er registrert. På grunnlag av en eventuell konsesjon vil det bli utarbeidet detaljplaner som skal godkjennes av NVE før eventuelle arbeider igangsettes. Det er disse planene som har tilstrekkelig detaljeringsgrad til at de kan danne grunnlag for maskinell sjaktning mv. Forholdet til kulturminnelovens § 9 skal være fullt ut avklart før godkjenning av disse planene. Dette temaet er nylig omtalt i kap.

6.2 i veileder 4-2013 fra NVE, i tillegg til kap. 1.4 i NVEs veileder om hensynet til kulturminner og kulturmiljø ved etablering av energi- og vassdragsanlegg kap. 1.4.

At vassdragsmyndighetene og kulturminnemyndighetene i følge Oppland fylkeskommune ikke har en omforent holdning til dette viktige temaet er beklagelig. For å unngå usikkerhet knyttet til dette og eventuelle konsekvenser for fremdriften i prosjektet, har Skagerak etterkommet kravene fra fylkeskommunen for alternativ 1. Ytterligere undersøkelser i tilknytning til alternativ 2 vil forventes inntil et eventuell positivt konsesjonsvedtak foreligger.

Skagerak kan ikke se at det er behov for en særskilt overvåkning av vannstanden i Vala og Søre Vindin for å avdekke eventuelle konsekvenser for kulturminner som følge av vannstandsendringer utover det som fremgår av søknaden.

Regional plan for klima og energi

Med utgangspunkt i Regional plan for klima og energi, vedtatt av fylkestinget 15. oktober 2013, har fylkeskommunen tilkjennegitt en klar positiv holdning til fornybar energi og vannkraft, såfremt utbyggingene er bærekraftige og de negative konsekvensene er akseptable.

Fisk- og ferskvannøkologi

For fisk- og ferskvannøkologi er Vinda kraftverk etter fylkeskommunens vurdering et prosjekt med få konsekvenser, med ett unntak; overføringen fra Søre Vindin til Heggefjorden vil med stor sannsynlighet medføre spredning av abbor. Fastlagt utredningsprogram er besvart, men hvilken virkning kan forventes at etablering av abbor i Heggefjorden har på innsjøens ørretbestand, er i liten grad omtalt. Noe mer drøfting rundt disse problemstillingene, med vurdering av de to artenes gytemuligheter og levevilkår i Heggefjorden, ville bedret kunnskapsgrunnet, jf. naturmangfoldlovens § 8.

Fylkeskommunen er av den oppfatning at Vinda kraftverk er et godt prosjekt med akseptable konsekvenser. Spredning av abbor fra Søre Vindin til Heggefjorden er likevel uheldig, og i konflikt med laks- og innlandsfiskeloven og naturmangfoldloven. Med fylkeskommunens perspektiv kan det i denne saken vurderes å tilråde en utbygging av alternativ 3 fremfor de omsøkte alternativene, med henvisning til laks- og innlandsfiskeloven, naturmangfoldloven og vannforskriften, hvor selve formålet er å sikre en helhetlig og bærekraftig bruk av vassdragene. Fylkeskommunen vil anbefale NVE å ta denne vurderingen etter at det er foretatt en tilleggsutredning for å bedre kunnskapsgrunnet, hvor bl.a. det blir vurdert hvorvidt en marginal senkning av utløpet i Heggefjorden kan være et tiltak som begrenser en eventuell rekruttering av abbor, og således reduserer skadevirkningen.

Skageraks kommentarer:

Utbygger er usikker på hva man vil oppnå med ytterligere utredninger rundt dette temaet. En senkning av utløpet vil få store konsekvenser for våtmarksområdene rundt Heggefjorden og vi kan ikke se at dette vil gi noen effekt for rekrutteringen av abbor. Norconsult har vurdert at en introduksjon av abbor i Heggefjorden ikke utgjør noen trussel mot biologisk mangfold, i den forstand at det vil føre til reduserte forekomster av truede fiskearter eller lignende. Abbor er en norsk, hjemmehørende art med naturlig utbredelse i lavereliggende strøk, som stort sett følger vannskillet mot vest. I følge Norconsult er de negative konsekvensene i all hovedsak knyttet til friluftsliv (fritidsfiske), reiseliv og eventuell utøvelse av yrkesfiske.

I konsekvensutredningen har Norconsult etter vår vurdering lagt til grunn en føre-var-holdning i vurderingen av konsekvensene for ørretbestanden ved overføring av abbor til Heggefjorden. Etter utbyggers vurdering er det grunnlag å stille spørsmål ved om konsekvensene faktisk blir mindre for ørretbestanden enn det Norconsult hevder på bakgrunn av føre-var-prinsippet. Det er påvist enorme mengder ørekyte i Heggefjorden i dag, som jo normalt er en større næringskonkurrent enn abbor.

For øvrig vises det til temarapport for friluftsliv og naturmiljø.

Statens vegvesen, høringsuttalelse datert 30. juni 2014

Statens vegvesen viser til høringsuttalelse i forbindelse med forhåndsmeldingen.

Vegvesenet forutsetter at eventuell kryssing av fylkesvegene med rør skjer ved boring. Det skal søkes Statens vegvesen om tillatelse for alle tiltak som medfører kryssing og nærføring av veg. Dette gjelder også eventuelle ny / utvidet bruk av avkjørsler fra fylkesvegene.

Det bes om at det i den videre planleggingen redegjøres for og tas hensyn til forholdet til fylkesvegnettet, herunder forhold knyttet til trafiksikkerhet, tunnel / rørgate og kryssing av veg, nærføring til veg og adkomst fra veg, både i anleggs- og driftsperioden. Det må også gjøres en vurdering av om eksisterende vegnett tåler belastningen i anleggsperioden. Det tillates ikke tyngre anleggstrafikk i teleløsningsperioden.

Statens vegvesen er skeptiske til løsninger der rørgate går langs / nær fylkesvegen, spesielt gjelder dette for alternativ 2.

Skageraks kommentarer:

I den videre planleggingen vil forholdet til fylkesvegnettet bli ivaretatt. Veglovas bestemmelser om byggegrenser og avkjøringstillatelser vil bli ivaretatt ved utarbeidelsen av detaljplaner for utbyggingen.

Norsk maritimt museum, høringsuttalelse datert 10. juni 2014

Det er ikke registrert kulturminner under vann i tiltaksområdet, og potensialet for slike kulturminner vurderes som lavt. Norsk maritimt museum har ingen merknader til søknaden.

Direktoratet for mineralforvaltning, høringsuttalelse datert 15. september 2014 fra

Direktoratet for mineralforvaltning kan ikke se at Vinda kraftverk kommer i konflikt med noen registrerte mineralske ressurser av regional eller nasjonal viktighet.

Eidsiva Nett AS, høringsuttalelse datert 30. juli 2014

Som omtalt i konsesjonssøknaden har det i forbindelse med utarbeidelse med søknaden vært dialog med Eidsiva Nett vedrørende nettilknytning for Vinda kraftverk.

I følge Eidsiva Nett er det kapasitet i eksisterende regionalnett, men dette er et nett med mye produksjon og høye nettap. En ytterligere utbygging av produksjon vil forsterke denne effekten.

Eidsiva Nett opplyser at dersom kraftverket bygges med en større installert effekt enn angitt i meldingen, og sum produksjon under Heggenes overstiger lokalt forbruk og transformorkapasitet, vil det i perioder med høy produksjon og lav last kunne bli nødvendig med nedregulering av produksjonen i Vinda kraftverk.

Eidsiva Nett vurderer det som positivt at kraftverket kan fungere som reserve for transformatoren i Heggenes transformatorstasjon.

Skageraks kommentarer:

Vinda kraftverk vil jobbe videre sammen med Eidsiva Nett for å finne gode omforente tekniske løsninger. For øvrig vises det til temarapport for elektriske anlegg og overføringsledninger.

Vindin Vassverk SA, høringsuttalelse datert 16. september 2014

Vindin Vassverk SA opplyser om at det litt nord for Storefoss bru ligger et vanninntak som tidligere ble brukt av Moane vassverk, og som er reserveverk for vassforsyning dersom det oppstår problemer med Vindin Vassverk. Vindin Vassverk SA er bekymret for vannkvaliteten i Vinda ved en eventuell utbygging.

Skageraks kommentarer:

Dersom det mot formodning skulle oppstå problemer med vannforsyningen fra Vindin Vassverk og Moane vassverk må tas i bruk, må det slippes tilstrekkelig med vann til at kvaliteten er tilfredsstillende. I utgangspunktet er minstevannslipp og restvassføring tilstrekkelig for å sikre tilfredsstillende vannforsyning til reserveverket. Uttak av vann til drikkevann vil alltid ha prioritet foran vann til kraftproduksjon.

Storefoss Sag AS, høringsuttalelse datert 19. september 2014

Storefoss sag AS, som driver utsalg av trelast og byggevarer ved Storefoss, har et relativt stort lager av trelast som lagres utvendig. I tillegg til økt flomfare og grunnvannstand, frykter Storefoss Sag konsekvensene av økt luftfuktighet og frostrøyk/damp/tåke fra elva og fossen. Dette vil gi mer ising om vinteren og være negativt for lagring og tørking av trematerialer, samt for lagring av byggevarer, f. eks. mørtel. Det er tidligere bedt om at lokale konsekvenser av økt vassføring i elva blir utredet. Dette har i følge Storefoss Sag ikke skjedd.

Storefoss Sag ser at konsekvensene vil være negative for virksomhetens daglige drift og går derfor imot en utbygging av Vinda kraftverk.

Skageraks kommentarer:

Konsekvenser for omgivelsene, herunder langs med Vala, som følge av endring i isforhold, lokalklima, grunnvann og flom er vurdert av Norconsult i fagrappport for hydrologi og i fagrappport for vanntemperatur, isforhold, lokalklima, grunnvann mv. Samlet konsekvensgrad er av Norconsult vurdert til *liten negativ* for alle disse fagtemaene.

Etter utbyggers vurdering vil det for Storefoss Sag ikke følge noen konsekvenser av utbyggingen når det gjelder flom eller endring av grunnvannstand. Når det gjelder endring i lokalklima og eventuelt frostrøykdannelse vil det også være svært begrenset, sannsynligvis ubetydelig. På de kaldeste dagene, når det er fare for frostrøyk, vil det normalt være svært liten eller ingen driftvassføring i Vinda kraftverk. Lokalklimatiske endringer langs med Vala som følge av økte vassføring vil være små og begrense seg til elvas umiddelbare nærhet.

Norsk Ornitologisk Forening Valdres lokallag, høringsuttalelse datert 18. september 2014

Foreningen går imot planene om utbygging av Vinda kraftverk og oppfatter planene som meget kontroversielle. Det vises til elvas status og egnethet som hekkeområde for fossekall, samt mangel på en "samlet plan" med hensyn på fossekall og kraftutbygging i Valdres.

I fagrapport for naturmiljø er elva gitt middels verdi for fugl. Utfra funn av reirlokalteter for fossekall må det etter foreningens vurdering være riktig å gi elva høy verdi for fossekallen. Videre er det i fagrapporten for naturmiljø gitt konsekvensgrad liten til middels negativ. Med hensyn på fossekallen må det være riktig å vurdere konsekvensgraden til middels til stor negativ konsekvens.

I dette tilfellet vil opphenging av hekkedasser til fossekallen etter foreningens vurdering ha liten eller ingen effekt. Det er derfor kun tilstrekkelig vassføring som vil sikre at elva forblir et godt hekkeområde for fossekallen.

I tillegg til fossekallen kan inngrepet etter foreningens vurdering ha betydning for andefugler og storlom. Også laksand og vintererle vil etter foreningens vurdering bli berørt av utbyggingen.

Skageraks kommentarer:

I fagrapport for naturmiljø har Norconsult hensyntatt eventuell tilstedeværelse av storlom i Søre Vindin og fossekall i Vinda i verdissetingen. For tema fugl og pattedyr vurderes utbyggingen å gi liten negativ konsekvens i Søre Vindin og liten til middels konsekvens i Vinda. I Vinda er konsekvensgraden i stor grad vurdert ut fra tilstedeværelsen av fossekall.

Konsekvensene for fugl i og ved utbyggingsområdet er vurdert og utredet i fagrapport for naturmiljø.

DNT Valdres, høringsuttalelse datert 18. september 2014

DNT Valdres mener prinsipalt at hele prosjektet bør skrinlegges. Subsidiært må omfang av fysiske inngrep reduseres i betydelig grad, bl.a. ved å øke middel- og minstevassføringen.

Den omsøkte utbyggingen vil etter DNT Valdres vurdering få flere større negative virkninger enn det som beskrives i konsekvensutredningene fra Norconsult. Kraftig redusert vassføring i Vinda vil gi sterkt redusert naturopplevelse, spesielt langs den mye brukte turstien langs elva mellom Vinde bru og Mossbrue. De klart største befolkningskonsentrasjonene i kommunen ligger i gangavstand fra denne turstien, og den er mye brukt av folk i alle aldre. Vinda har i store deler av året såpass liten vassføring at elva etter DNT Valdres vurdering nærmest vil fremstå som en liten bekk i det vide elvefaret dersom 70 % av middelvassføringa tas bort.

DNT Valdres mener at utbyggingen vil medføre store negative inngrep i landskapet, først og fremst i form av massetipp ved Sælid og inntaksdam nedstrøms Søre Vindin. Det skal også nevnes at det ca. 20 meter nedstrøms planlagt dam er et kulturminne i form av rester etter mølle og sagbruk. Opplevelsen av natur / kultur på stedet vil etter DNT Valdres vurdering bli forringet etter en eventuell utbygging.

Overføring av abbor til Heggefjorden vil etter DNT Valdres mening gi negative utslag for ørretbestanden i Heggefjorden. Den negative virkningen for fossekallen i vassdraget er nok et element av forringelse av naturmiljøet.

Kraftig redusert vassføring vil etter DNT Valdres sin mening gå ut over vannkvaliteten fra Vindin vassverk, som forsyner store og viktige deler av kommunen med drikkevann.

Skageraks kommentarer:

I fagrapport for friluftsliv vurderes turområdet langs Vinda, og da spesielt "Folkestigen" i elvas nedre deler, å ha stor verdi for lokalt friluftsliv, men liten verdi for regionalt friluftsliv. Konsekvensene av tiltaket er vurdert å ha middels negativ konsekvens for lokalt friluftsliv og liten negativ konsekvens for regional friluftsliv. Oppsummert vil tiltaket ikke endre bruksmulighetene for turgåing langs Vinda og fiske i Heggefjorden, men attraktiviteten vil reduseres.

Vassføring før og etter utbygging er utførlig presentert i konsesjonssøknaden, fagrappporter og var også tema på folkemøtet 26. august.

Virkningen av tippet for landskapsopplevelsen er av Norconsult vurdert til å bli liten, da topografien delvis skjuler området hvor tippet er planlagt. Dersom vegetasjonen som omkranser tippområdet i dag blir beholdt vil man oppnå ekstra beskyttelse mot innsyn. Det forutsettes at tippet lukkes, og at det ikke vil være aktivt uttak av tippet i årene fremover. Med disse forutsetningene har Norconsult vurdert konsekvensen for landskapet i tilknytning til tipp og utløpsområdet til liten til middels negativ.

Norconsult vurderer at inntak og dam vil gi endringer i et område som i dag er uberørt. Inngrepene vil imidlertid være skjermet av skogen som står tett på alle sider, slik at synligheten av tiltakene vil være begrenset til nærområdene. På denne bakgrunn har Norconsult fastsatt konsekvensgraden for landskapet i inntaksområdet til liten til middels negativ.

Vinda kraftverk vil ikke medføre at vannkvaliteten fra Vindin vassverk blir forringet. Drift av vassverket vil alltid prioriteres fremfor drift av kraftverket. Mulig negative virkninger på vannkvaliteten, som er nevnt i fagrapport for vannkvalitet og forurensning, er knyttet til Vindas resipientkapasitet for restprodukt fra vassverket. Ved å gjennomføre foreslåtte avbøtende tiltak kan konsekvensgraden reduseres til ubetydelig til liten negativ.

Når det gjelder forhold knyttet til eventuell overføring av abbor fra Søre Vindin til Heggefjorden og virkningene for fossekall vises det til våre kommentarer til høringsuttalelser fra Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune og Norsk Ornitologisk forening Valdres lokallag.

Naturvernforbundet Valdres og Oppland, høringsuttalelse datert 17. september 2014

Naturvernforbundet mener at virkningene av utbyggingen i hovedsak er gjort godt nok greie for, men at kartleggingene av naturmiljøet burde vært gjennomført over et større tidsrom og / eller i flere årstider.

Naturvernforbundet opplever at kommunens satsing på hyttebygging og turisme er i klar uoverensstemmelse med videre utbygging av resterende vassdrag. Den eneste lokale fordelene med denne utbyggingen er av økonomisk art for Øystre Slidre kommune og grunneiere med fallrettigheter.

Etter Naturvernforbundets mening vil en betydelig reduksjon i middelvassføring redusere elvas opplevelsesverdi, både for fastboende og besøkende. Foreslåtte minstevassføring vil ikke rette på dette. Likedan vil de tekniske inngrepene forringe opplevelsen av tilnærmet uberørt natur. I tillegg vil mindre vassføring ha en negativ effekt på fossekallen

I følge Naturvernforbundet er det risiko for redusert produksjon av ørret i Vinda som følge av en økt ørekytbestand. Ørretbestanden i Heggefjorden vil som verste konsekvens kunne bli eliminert til det minimale som følge av at abbor fra Søre Vindin overføres.

Heggefjorden er vernet p.g.a. innsjøens verdi som landskapselement og for utøving av friluftsliv. Etter Naturvernforbundets vurdering vil redusert fiske komme i konflikt med vernebestemmelsene.

Naturvernforbundet går sterkt imot utbyggingen av ovenstående grunner. I tillegg mener de at videre utbygging av vassdrag ikke er nødvendig for å dekke Norges fremtidige kraftbehov. Energieffektivisering må være øverste prioritet i energipolitikken.

Skageraks kommentarer:

I fagrapport for naturmiljø fremgår hvilke metoder som er lagt til grunn for kartlegging av naturmiljøet, både i forhold til datagrunnlag, kvaliteten på dataene og opplegg for feltbefaringer. Feltarbeid for naturmiljø, fiske- og bunndyrundersøkelser ble gjennomført i løpet av to dager i juni. I september ble undersøkelsene supplert med prøvegarnfiske i Søre Vindin og Heggefjorden. Norconsult har vurdert kunnskapsgrunnlaget til å være tilstrekkelig for å gjennomføre en konsekvensvurdering, jf. naturmangfoldlovens § 8. Der det eventuelt er usikkerhet om datakvaliteten er det angitt i verdi- og omfangsvurderingene og i så tilfelle er det lagt til grunn en føre var holdning, jf. naturmangfoldlovens § 9.

I tillegg til direkte inntekter for kommunen i form av skatter og avgifter, vil en utbygging gi en lokal / regional sysselsettingseffekt, både i drifts- og anleggsfasen. For øvrig vises det til fagrapportene som omhandler friluftsliv og nærings- og samfunnsinteresser.

Den omsøkte utbyggingen ligger nederst i Vindavassdraget, og vassdraget vil i hovedsak forbli uberørt av kraftutbyggingen. Det vil fortsatt være mulig å bedrive friluftsliv med gode naturopplevelser langs vassdraget.

Konsekvenser for fossekall og ørretbestanden er utredet i fagrapport for naturmiljø. Det vises også til våre kommentarer til høringsuttalelsene fra Fylkesmannen i Oppland og Norsk Ornitologisk forening.

Heggefjorden er varig vernet gjennom verneplanen for vassdrag. Vernet omfatter selve innsjøen, og det ble gjort forbehold om regulering på inntil 1 meter. Fjordens sentrale plass i landskapsbildet og hensynet til turismen lå til grunn for vernet. Som et landskapselement vil fjorden fremstå som uendret etter en utbygging. Tema reiseliv og turisme nær Heggefjorden er beskrevet i et eget kapittel i fagrapport for nærings- og

samfunnsinteresser. Norconsult konkluderer med at en utbygging av Vinda kraftverk vil ha ubetydelig konsekvenser for reiselivsnæringen. Vi kan altså ikke se at hensynet bak vernet blir berørt av en utbygging.

Forum for natur og friluftsliv Oppland, høringsuttalelse datert 19. september 2014

Forumet går imot planene om utbygging av Vinda kraftverk og oppfatter planene som meget kontroversielle.

De viser til at elva ble vurdert vernet ved siste supplering av verneplan for vassdrag. På bakgrunn av det nye utbyggingspresset på elva, bes det om Vinda igjen blir vurdert vernet.

Den samfunnsnyttige verdien av en utbygging vil etter forumets vurdering være lav i forhold til elvas landskaps-, friluftsliv- og naturverdier. Forumet mener at dette underbygges i fagrapportene for friluftsliv, naturmiljø og landskap.

Den planlagte fraføringen av vann vil etter forumets mening få stor betydning for landskapsopplevelsen av elva, spesielt for dem som oppsøker elva og opplever den på nært hold. Fossene i Vinda vil etter forumets vurdering få betydelig redusert landskapsmessig verdi etter en utbygging.

Forumet hevder at utbyggingstrekningen er av spesiell betydning for elvepadling og at dette bør tillegges vekt i vurderingen.

Videre bemerker forumet at konsesjonsbehandlingen må hensynta verdien i det å ha en gjenværende intakt verdifull vassdragsnatur i dette området i nærhet til Langsua nasjonalpark og tilliggende verneområder. En utbygging av Vinda, som er en av få gjenværende urørte vassdragsstrekninger i et vannområde betydelig preget vasskraftinngrep, vil etter forumets vurdering være svært uheldig, og det vil være stikk i strid med vanddirektivets mål om helhetlig vassdragsforvaltning.

Skageraks kommentarer:

Vinda ble vurdert vernet i Verneplan IV, men ble ikke vernet. NVE og departementet mente den gang vassdragets vesentligste verdi i vernesammenheng var knyttet til typeaspektet, og at dette allerede var ivare tatt ved vern av Etna, som er nærmeste vassdrag i øst. På bakgrunn av at Vinda ikke ble vernet ved siste supplering av verneplanen og at utbyggingsprosjektet samtidig har fått en svært god gruppeplassering i samlet plan for vassdrag, mener utbygger at de statlige rammeplanene for vern av vassdrag og en samlet utnyttning av vannressursene tilsier at en utbygging av Vinda kraftverk nå skal kunne komme til realisering.

Når det gjelder konsekvensene av en utbygging for friluftsliv, naturmiljø og landskap vises det i hovedsak til aktuelle fagrapporter og utbyggers kommentarer til høringsuttalelsene fra Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune og DNT Valdres. Utbygger er imidlertid ikke kjent med at berørt elvestrekning er mye brukt til elvepadling.

Kjell Conradi, udatert høringsuttalelse

Kjell Conradi, som bor i Rogne, mener at det ikke bør gis konsesjon for utbygging av Vindavassdraget.

I tillegg til de negative konsekvensene en utbygging har for fossekallen, vil en utbygging medføre kortere vekstsesong for andre arter som følge av tidligere islegging om vinteren. I følge Conradi er ikke konsekvensene for andre arter nevnt i brosjyren fra Skagerak Energi.

Den nedre delen av Vinda er hyppig brukt av mange, og omtrent halvparten av kommunens innbyggere bor i nærheten. Her kan alle få gode naturopplevelser, uten å måtte reise til fjells. I følge Conradi vil en utbygging redusere lokalbefolkningens adgang til urørt natur i sitt nærområde.

Conradi bemerker også at et varig massedeponi vil utgjøre en visuell forurensning. På informasjonsmøtet kom det frem at utbyggerne ikke vil ta ansvar for å fjerne deponiet, men vil overlate til det lokale markedet å få omsatt disse massene.

Øystre Slidre kommune lever av reiseliv. I følge Conradi er det viktig at man ikke øker miljøbelastningen ytterligere gjennom mer kraftutbygging.

Conradi finner det urimelig at kommunens innbyggere, indirekte gjennom statens ordning med grønne sertifikater, skal være med på å betale for at naturen i kommunen forringes som følge av en utbygging. Utbyggingen i vil gi små inntekter for kommunen og all erfaring viser at man ikke kan regne med varige arbeidsplasser av betydning.

Avslutningsvis skriver Conradi at det må være helt feil at Norge gjennom EØS-avtalen har forpliktet seg til å øke sin andel ren energi, når Norge i dag har et stort kraftoverskudd og verdens høyeste andel av ren energi. Hvis Norge skal bedre miljøet, må man redusere utslippene fra fossilt brensel (olje, drivstoff) i stedet for å bygge ned urørt natur. Conradi vil minne om at Øystre Slidre har utsagnet "Ekte naturglede" på sin logo.

Skageraks kommentarer:

Konsekvensene for fossekallen og andre arter som følge av redusert vassføring og tidligere islegging er beskrevet og konsekvensgrad er vurdert i temarapport for naturmiljø. Norconsult har vurdert konsekvensen for fisk og ferskvannsbiologi til *middels negativ*, og for fugl og pattedyr er konsekvensen vurdert til *liten til middels negativ*. Middels konsekvensgrad for fisk er i hovedsak begrunnet med konsekvensene ved en eventuell overføring av abbor fra Vinda til Heggefjorden.

Når det gjelder bruken av de nedre delene av Vinda til friluftsliv vises det til temarapport for friluftsliv, samt til våre uttalelser til høringsuttalelsen fra DNT Valdres.

Utbygger er uenig i at et varig massedeponi vil utgjøre en visuell forurensning. Det kan ikke garanteres at det er etterspørsel etter tunnelmassene. I planleggingen er det derfor lagt til grunn at man ikke får en samfunnsnyttig etterbruk av massene, og at alle massene derfor må legges i et varig deponi. Tippen tilpasses terrenget på en god måte og tilså slikt at den med tiden blir lite synlig for omgivelsene. I fagrappport for landskap har Norconsult vurdert konsekvensene for landskapet i tippområdet til *liten til middels negativ*.

Når det gjelder forhold knyttet til kommunal økonomi, sysselsetning og reiseliv vises til fagrappport for nærings- og samfunnsinteresser. Norconsult har vurdert konsekvensen for næringsliv og sysselsetting til *liten positiv*, og for kommunal økonomi til *liten til middels positiv*. Konsekvensen for reiseliv er satt til *ubetydelig*.

Jan Gausemel, høringsuttalelse datert 1. september 2014

Gausemel, som bor i Løkjisskogen ca. 100 meter fra Vinda, etterlyser en vurdering av hvilke verdier denne urørte elva og landskapet rundt har for fastboende, både i et helseperspektiv og reint opplevelsesmessig.

Bl.a. er Vinda selve kjernen for den 5 km. lange Folkestigen som går på begge sider av elva i nærområdet. Det blir etter Gausemels vurdering skralle opplevelser med foreslått minstevassføring. De fine badehølene i Vinda forsvinner, det blir dårlig fiske og den sårbare fossekallen får problemer. Etter Gausemels mening vil nærområdet miste sin viktigste kvalitet for beboerne.

Gausemel opplyser om at det er fullt mulig å krysse elven på vinterstid på en del faste steder. Hvordan dette blir etter en eventuell regulering og med en minstevassføring om vinteren på 270 l/s, er det ikke gjort rede for i fagrapporten.

Gausemel mener at påstandene om at "typeaspektet" er ivaretatt andre steder i fylket (Etna), og at skadevirkningene vil bli minimale, ikke holder mål. Nærområdene rundt den urørte Vinda med sine naturlige svingninger gjennom året har mange kvaliteter for brukere av nærområdene. Disse kvalitetene forsvinner ved en utbygging etter alternativ 1 eller 2.

Skageraks kommentarer:

Konsekvensene for friluftsliv, både fra et lokal- og et regionalt ståsted, er beskrevet i fagrapport for friluftsliv. Utbygger er av den oppfatning at badehølene i hovedsak ikke forsvinner og at det fortsatt vil være gode bademuligheter i Vinda.

Det vil fortsatt være mulig å krysse elven på vinterstid, slik Gausemel etterlyser informasjon om.

Når det gjelder andre konsekvenser av en utbygging for friluftsliv, naturmiljø og landskap vises det til aktuelle fagrapporter og utbyggers kommentarer til høringsuttalelsene fra Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune og DNT Valdres.

Jan Fredrik Helland, høringsuttalelse datert 3. september 2014

Helland er motstander av en utbygging av Vinda kraftverk. Hovedsakelig begrunner han dette med at mennesker ikke kan styre klimaet på jorden, og spesielt ikke gjennom å bygge ut de gjenværende vassdragene i Norge.

I følge Helland vil ikke menneskets behov for energi bli mettet ved å bygge ut små og store elver. Bl.a. er tilførselen til strøm til hundrevis av hytter på fjellet i Øystre Slidre én type forbruk som nå eskalerer kraftig i den samme kommunen som kraften skal hentes fra. Det er strøm som må spares. Gleden ved naturopplevelser og verdien av intakte økosystemer spares aldeles ikke.

Anne Bee Hegge og Stig Morten Lyngstad, høringsuttalelse datert 7. september 2014

Bee Hegge og Lyngstad, som eier naustet på eiendommen 22/6, poengterer at naustet har stor affeksjonsverdi og at det er lagt ned mye tid og ressurser til vedlikehold. I dag ligger naustet like ved vannet og ved høy vannstand er det ikke mange centimeter fra vannspeilet til grunnmur. Inntil i dag har ikke dette vært et problem og naustet har aldri stått under vann så vidt jeg vet. Dersom en utbygging av Søre Vindin kan føre til at vannstanden øker med inntil 30 cm i utsatte perioder vil dette kunne skade naustet.

De er også bekymret over at området ved hytta (gnr./bnr. 22/47) kan bli våtere (mer myr) og at dette kan forringe verdien av tomt og hytte.

Skageraks kommentarer:

Det vises til fagrapport for hydrologi hvor det fremgår at flomoppstuvning ved de største flommene vil være små som følge av en utbygging. Det er størst problemer knyttet til middelflom, hvor beregninger viser at økt vannstand på opp til 0,2 meter. I mai, som er måneden med mest snøsmelting og høyt tilsig, vil medianvannstanden øke med inntil 0,25 meter.

Dersom naustet ikke tidligere har vært flomutsatt, kan vi heller ikke se at dette vil bli noe problem etter utbyggingen. Flommen i 2013 hadde et gjentaksintervall et sted mellom 100-års og 200 – års flom. Dersom denne flommen ikke nådde naustet i 2013 er det lite trolig at den økte flomoppstuvningen som følge av en utbygging kan ha noen merkbar betydning for naustet i.o.m. endringen i flomvannstand er ubetydelig ved så store flommer.

Eiendom 22/47 ligger flere meter høyere enn Søre Vindin og en utbygging vil ikke ha betydning for denne eiendommen. Eiendom 22/6 vil bli noe negativt berørt som følge av høyere vannstander, spesielt i mai. I denne anledning vises det til fagrapport om naturressurser kap. 4.2.1.

Astrid Bidner, høringsuttalelse datert 9. september 2014

Astrid Bidner er imot en utbygging av Vinda kraftverk, og mener at energisparing og effektivisering av eksisterende kraftverk er viktigere enn bygging av nye kraftverk med begrenset produksjon. Eventuelle tapte turistinntekter knyttet til et urørt og variert vannsystem er etter Bidners vurdering ikke tatt med i konsekvensutredningen. Redusert vassføring vil etter Bidners vurdering medføre at Vinda mister mye av sin egenart og karakter. Bidner visert til at en ikke kan garantere at abbor følger med driftsvannet ut i Heggefjorden og blir en konkurrent til ørreten.

Skageraks kommentarer:

Bygging av Vinda kraftverk vil være et bidrag til at Norge skal nå målet om 13,2 TWh ny fornybar energi innen 2020.

Forhold til knyttet til regionalt- og lokalt friluftsliv, opplevelsen av redusert vassføring i Vinda og eventuell overføring av abbor til Heggefjorden er kommentert i våre kommentarer til høringsuttalelsene fra Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune. For øvrig vises fagrapporter for landskap, friluftsliv og nærings- og samfunnsinteresser.

Kari Salvesson, høringsuttalelse datert 10. september 2014

Salvesson, som bor i Løkjisskogen i nærheten av Vinda, er bekymret for at redusert vassføring i Vinda vil ødelegge naturopplevelsen, i tillegg til at det vil virke negativt på dyre-, fiske- og fugleliv. Det er svært mange som bruker området langs elva, både folk fra boligområdene i nærheten, folk fra Volbu, skoler og barnehager. Det er opparbeidet mange stier i området rundt elva. Hun er også bekymret for økt frostrøyk.

I stedet for å bruke pengene på grønne sertifikater bør de brukes på effektivisering og oppgradering av nettet. Salvesson er imot en utbygging av Vinda.

Skageraks kommentarer:

Konsekvensene for friluftsliv, både fra et lokal- og et regionalt ståsted, er beskrevet i fagrapport for friluftsliv.

Redusert vassføring og et mer stabilt isdekke vil etter Norconsults vurdering redusere faren for frostrøyk langs Vinda. Langs Heggefjorden og Vala vil økt vassføring og mindre stabilt isdekke kunne medføre noe mer frostrøyk. For fagtema vanntemperatur, isforhold og lokalklima har Norconsult vurdert konsekvensgraden til å være liten negativ. Det bemerkes at vassføringen i Vala vil være langt lavere enn den naturlige vassføringen i Vala før utbyggingen av Lomen, noe som også tilsier at antall døgn med frostrøykdannelse også i gjennomsnitt vil være lavere enn før Lomen utbyggingen.

Når det gjelder andre konsekvenser av en utbygging for friluftsliv, naturmiljø og lokalklima vises det til aktuelle fagrapporter og utbyggers kommentarer til høringsuttalelsene fra Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune og DNT Valdres.

Gullik Skattebo, høringsuttalelse datert 12. september 2014

Skattebo går imot en utbygging og viser til mindre vellykka prosjekter i Valdres.

Ragnhild og Gudbrand Dahle, høringsuttalelse datert 15. september 2014

Dahle, som eier gbnr. 26/31, vil etter alternativ 1 få kraftstasjonen rett under seg og er bekymret for støy og rystelser i anleggsperioden. De ønsker svar på om de må se seg etter erstatningsbolig i anleggsperioden og om utbygger vil påta seg utgifter knyttet til eventuelle skader på bygning og annet dersom dette skulle oppstå. De ber også om en avklaring på om kraftstasjonsplasseringen vil få noen konsekvenser for eiendommen etter at kraftstasjonen er satt i drift, eksempelvis hvis det skal bores hull for et jordvarmeanlegg.

De har ønske om at kraftstasjonen flyttes og forslår at kraftstasjonen blir flyttet 200 meter i østlig retning i forhold til det som har blitt fremlagt.

Skageraks kommentarer:

Avstanden fra stasjonshallen og opp til eiendom 26/31 vil bli ca. 120 meter, noe som trolig er langt mer enn det som oppfattes som problematisk i forhold til rystelser. Utbygger kan derfor ikke se at det er behov for å skaffe seg erstatningsbolig i anleggsperioden. Uansett skal forundersøkelser/vurderinger gjennomføres av entreprenør / utbygger for å kartlegge tilstanden på utsatte bygninger før sprengningsarbeidene starter. Dette vil skje etter standard prosedyrer og rystelsesmålere vil bli utplassert ved behov. Dette er regulert i en Norsk Standard og entreprenøren som utfører sprengningsarbeidene, skal utføre sprengningsarbeidet slik at grenseverdier for rystelser overholdes. Det er lite trolig at bygningene på eiendom 26/31 vil bli vurdert å være utsatt i denne sammenheng.

Tiltakshaver vil på generelt grunnlag stå ansvarlig for påviste skader på bygninger, løsøre mv. som følge av sprengningsarbeidene. Sannsynligheten for at det skal oppstå skader på eiendom 26/31 er etter vår vurdering svært liten.

Eventuell boring etter jordvarme i dybder som kan komme i konflikt med driftstunnel, adkomsttunnel eller stasjonshall må i forkant avklares med Vinda kraftverk. Ut over dette kan vi ikke se at driften av kraftverket vil medføre begrensninger for eiendom 26/31.

En flytting av kraftstasjonen lenger øst vil gi lenger driftstunnel, adkomsttunnel og avløpstunnel og er ikke ønskelig.

Fred Kuyper, høringsuttalelse datert 16. september 2014

Kuyper, som bor i Leira i Valdres, har vedlagt dikt som kommentar til den planlagt utbyggingen.

Bjørn Kjensli, høringsuttalelse datert 18. september 2014

Bjørn Kjensli oppfordrer myndighetene til ikke å gi konsesjon med begrunnelse i at naturinngrepet blir stort med så sterkt redusert vassføring. Området er et attraktivt tur- og rekreasjonsområde for lokalbefolkningen og mange av hytteeierne. Kjensli viser til at kommunen har bidratt med tilrettelegging for naturoplevelser i nærmiljøet langs deler av vassdraget.

Klimaet langs elva og ikke minst det biologiske mangfoldet vil etter Kjenslis vurdering endres betydelig som følge av en slik drastisk endring i vassføring. Kjensli påpeker at ørretbestanden i Heggefjorden vil kunne bli svekket etter en utbygging.

Deponering av store mengder sprengstein i kulturlandskapet ved Heggebø, vil etter Kjenslis vurdering virke visuelt negativt.

Etter Kjenslis vurdering vil ikke utbyggingen være lønnsom uten statlige subsidier. Kommunens fortjeneste gjennom skatter og avgifter vil være beskjedne i forhold til de ulemper utbyggingen vil ha for lokalbefolkning, reiseliv og ikke minst naturen.

Skageraks kommentarer:

Skagerak mener at de samlede negative konsekvensene for natur, miljø og samfunn er akseptable i forhold den betydelige mengden ny fornybar energi som skal produseres.

Når deg gjelder konsekvenser for friluftsliv, naturmiljø og landskap vises det til våre kommentarer til høringsuttalelsene fra Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune, samt aktuelle fagrapporter.

Knut Frode Framstad, høringsuttalelse datert 18. september 2014

Framstad, som kjører opp lokale skiløyper i området, ønsker at inntaksdammen tilrettelegges som bro for skiløype, d.v.s. for kryssing med snøscooter med sporlegger eller helst for løypemaskin. Dette vil gjøre det mulig å binde skiløypa ved Sælshagadn med skiløypenettet ved Yddin. En bru tilrettelagt for skiløyper og annet friluftsliv vil være et godt avbøtende tiltak for ulempene som mindre vassføring vil ha for friluftslivet i området.

Skageraks kommentarer:

Inntaksdammen er planlagt som en enkel dam med fritt overløp. Tilrettelegging med bru på en slik dam vil bli en massiv konstruksjon som ut fra landskaps- og driftshensyn ikke er ønskelig. Utbygger er imidlertid positiv til å bidra med å tilrettelegge for en krysning av elven på egnet sted like nedstrøms dammen. Normalt vil det kun gå minstevassføring i elven vinterstid noe som muliggjør krysning med scooter og muligens også løypemaskin. Dette må vurderes videre i detaljfasen.

Magne Egil Mjøs, høringsuttalelse datert 19. september 2014

Mjøs, som er grunneier ved inntaket og ved Heggefjorden, er svært positiv til en utbygging og går inn for alternativet med full utbygging og tunnel. De viktigste argumentene for en utbygging er privat- og kommunal verdiskaping, utbygging av ren fornybar energi, utnyttelse av en lokal evigvarende ressurs og relativ små inngrep i natur og kulturmiljø.

Mjøs ser også at det er ulemper knyttet til redusert vassføring i Vinda, og da spesielt Vindas reduserte verdi som landskapselement og konsekvensene for friluftslivet i de nedre deler av Vinda.

I forbindelse med en utbygging ønsker Mjøs at utbygger, sammen med grunneiere og historielag, skal ta del av dokumenteringen og formidlingen av kulturhistorien knyttet til mølle og sag nedstrøms Vindeosen.

Mjøs ønsker også at muligheten for uttak av jordbruksvanning vurderes i forbindelse med en kraftutbygging slik det ble for Ellestadbygda i forbindelse med Lomen utbyggingen.

Skageraks kommentarer:

Utbygger er i utgangspunktet positiv til å bidra til dokumenteringen og formidlingen av kulturhistorien knyttet til vassdragsanlegg i Vinda.

Uttak av vann til drikkevann og jordbruksvanning vil alltid ha prioritet foran uttak av vann til kraftproduksjon. En utbygging av Vinda kraftverk vil således ikke påvirke muligheten til uttak fra Søre Vindin. Skagerak mener at det rent teknisk vil være fordelaktig/enklere å ta vann direkte fra Søre Vindin fremfor å ta vannet fra tilløpstunnelen.

Høringsuttalelse datert 19. september 2014 fra Nils Nøbben, Skammestein

Nøbben slutter seg til avisinnlegget fra Kjell Conradi i avisa Valdres fra 12. september 2014.

Videre stiller Nøbben spørsmål om hvorfor et selskap som Skagerak søker om konsesjon og utnyttelse av rettigheter i Øystre Slidre kommune. Det er vel og bra med engangserstatninger, men hva med de som lever langt frem i tiden som får ulempene, men ingen erstatning?

Vindavassdraget er etter Nøbbens vurdering et urørt område og en perle for turister og folk i bygda.

Nøbben påpeker at Søre Vindin er vannkilde til mange husstander i Øystre Slidre og at det i fremtiden kan være større forbruk av vann per husstand enn i dag.

Skageraks kommentarer:

Skagerak Kraft AS søker om konsesjon på vegne av et fremtidig driftsselskap, Vinda kraftverk. Det er inngått en samarbeidsavtale med Øystre Slidre kommune og Clemens Kraft om felles planlegging av prosjektet frem til et konsesjonsvedtak foreligger. Partene har et felles mål om at samarbeidsavtalen skal erstattes av en ny avtale om etablering og drift av kraftverket. Kommunens deltagelse i selskapet sikrer en god forankring av prosjektet i lokalsamfunnet. Valdres er et av Skagerak Krafts kjerneområder. Skagerak ønsker å bidra til å nå de nasjonale målsetningene om økt produksjon av ny fornybar energi og å realisere et bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomt prosjekt i et vassdrag hvor de ervervet en betydelig andel av fallrettene på 60-tallet.

Uttak av vann til drikkevann vil alltid ha prioritet foran vann til kraftproduksjon, noe som fremgår direkte av vannressursloven. Drikkevannsuttaket vil selv med en vesentlig økning i etterspørselen, være svært begrenset i forhold til den mengde vann som går til kraftproduksjon. Dersom tilsiget fratrukket vann til minstevannslipp og drikkevann er mindre enn kraftverkets minste slukeevne må kraftverket stanses.